

Пролетарі всіх країн, єдняйтеся!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

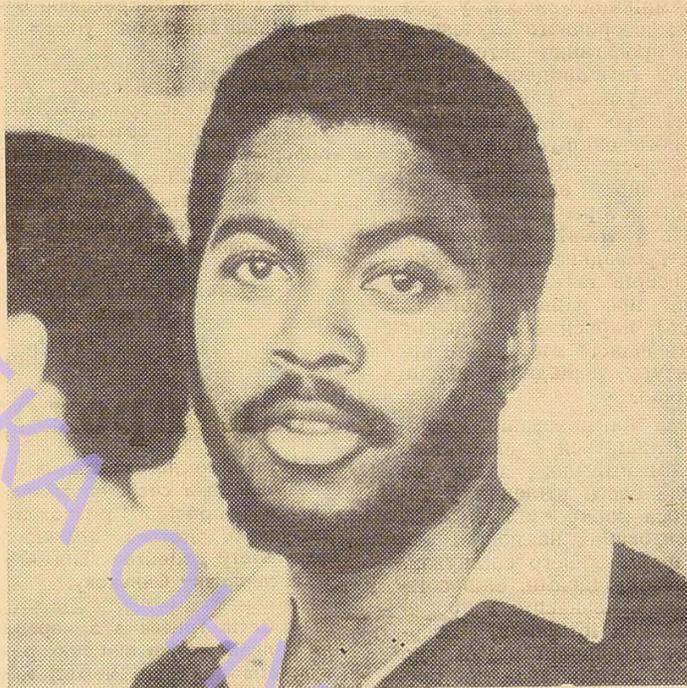
Видається з 1933 р.

№ 24 (1757)

30 ЧЕРВНЯ 1989 РОКУ

Ціна 2 коп.

з радянським дипломом

Діти різних народів — мексиканка Марта Мартінес Гарсія і кубинець Максим Гомес навчалися в Одеському університеті і успішно закінчили його цього року.

Незабаром вони повернуться на батьківщину, щоб набуті в Радянському Союзі знання успішно використовувати на благо своїх народів.

І щоб не сталося в житті, вони ніколи не забудуть найкращі роки юності, проведені в гостинній Одесі. Не забудуть друзів — однокурників, не забудуть викладачів — наставників, бо добро і людяність чесними людьми не забуваються.

Побажаємо Марті і Максиму, а в їх особі всім випускникам університету щастя в особистому житті, невичерпного творчого натхнення.

У ВЧЕНІЙ РАДІ ОДУ

● СТУДЕНТИ УНІВЕРСИТЕТУ ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ.

З інформацією «Про підсумки соціологічного дослідження якості учбового процесу в ОДУ» на засіданні Вченої ради ОДУ виступив голова комісії професор Тоцький В. М.

У травні-червні ц. р., сказав він, за участю кафедри філософії природничих факультетів проведено анкетування студентів з питання ефективності учбового процесу. Респондентам було запропоновано 24 запитання. Попередній аналіз одержаних відповідей показав, що, на думку 81% учасників анкетування, вони мали змогу одержати інформацію про сучасні наукові досягнення. На запитання: як, на вашу думку, змінюється щороку учбовий процес, відповіли:

не змінюється — 32 проценти;
поліпшується — 15 проценти;
погіршується — 16 проценти;
важко відповісти — 32 проценти.

● ЧИ ПО-ГОСПОДАРСЬКИ ВИТРАЧАЮТЬСЯ ЗАРОБЛЕНІ КОШТИ?

Слабке уявлення у студентів про гуманізацію навчання, багато хто не знає, які саме лекції читалися у відповідних циклах.

Повністю результати дослідження будуть готові до 1 вересня, і комісія розраховує, що вони стануть основою для відповідних висновків. Учена рада постановила результати соціологічних досліджень розглянути на засіданнях учених рад факультетів та загальноуніверситетських кафедр з метою вироблення і реалізації заходів по поліпшенню організації і методичного забезпечення учбового процесу. До учбового відділу і учбово-методичної комісії декани повинні будуть представити конкретні пропозиції з цих питань.

Учена рада ОДУ визнала доцільним соціологічне дослідження з проблем якості та ефективності учбового процесу проводити щороку. З цією метою проректору з наукової роботи професору Чеснокову М. М. належить забезпечити (Закінчення на 2-й стор.).

ФОРУМ ОДЕСЬКИХ КРАЄЗНАВЦІВ

27—28 червня в ОДУ проходила І обласна історико-краєзнавча конференція «Виховання історією», організована Одеським обкомом Компартії України, Одеським держуніверситетом, обласною організацією товариства охорони пам'яток історії і культури, обласною організацією товариства «Знання». В її роботі взяли участь провідні історики, археологи, краєзнавці Одеси та Одещини, а також Москви, Києва, Миколаєва, Тернополя, Вінниці, Уфи та інших міст.

З привітальним словом до учасників конференції звернувся голова оргкомітету, секретар Одеського обкому Компартії України Р. Б. Боделан, який підкреслив найважливішу роль історичного краєзнавства у патріотичному та інтернаціональному вихованні.

«Виховання історією — важливий елемент перебудови», — головна теза проб-

лемної доповіді професора ОДУ М. Ю. Раковського. Про традиції вітчизняного краєзнавства, їх спадкоємність йшлося у виступі професора ОДУ З. В. Першиної. Великий інтерес присутніх викликали доповіді доцента ОДУ А. Д. Бачинського і професора В. Г. Сарбея (М. Київ) на пленарному засіданні.

Надзвичайно важливим стає сьогодні вивчення безцінного позитивного досвіду міжнародного спілкування в Одесі та області як регіоні взаємодії, взаємозбагачення, співробітництва представників багатьох народів протягом без малого двох століть. Тема ця була в центрі уваги учасників конференції: їй був спеціально присвячений цілий ряд доповідей на засіданнях секції «Міжнародні зв'язки і міжнародна співпраця».

У доповіді завідувачого сектором зарубіжних зв'язків та інтернаціонального виховання ідеологічного відділу Одеського обкому партії І. П. Серова «Міжнародні зв'язки і діяльність партійних організацій Одещини: історичний досвід і сучасна практика», зокрема, наводяться дані про наяв-

(Закінчення на 2-й стор.).

—○—
Щастя вам
у дорозі,
випускники
1989 року!

—○—
колонка редактора
Спасибі
за підказку

Наприкінці червня небо промряло. Зливи змінювалися на мрячний дощик, який несподівано переходив у безперервний водоспад.

Дісталось міським властям і особливо транспортним службам — досить подивитися на море розливе на пересипській трасі. Охоплені тривогою володарі індивідуальних садово-городніх ділянок: через надлишок вологи з городів нічого доброго не очікуй. Іншими словами, стихія робить чимало неприємностей не лише пляжникам.

Не впевнений, що була організована для працівників АГЧ екскурсія на господарські подвір'я цими дощовими днями. Швидше за все, малоймовірно, що подібний променаж мав місце. А шкода. Бо декому було б досить корисно подивитися, в якому зараз стані на Щепкіна, 12 знаходяться численні ящики з цінним обладнанням і дорогою апаратурою. Не завадило б господарникам побувати і на складі № 1, в якому під худим дахом зберігається різного товару на сотні тисяч карбованців. Добре було б нагадати тов. Рутівському І. Г. і Турманідзе З. О., що вони, між іншим, відповідають за збереження університетського майна і що кладовища Лариса Миколаївна Катаурова, на неодноразові звертання якої про необхідність ремонту складського даху ніхто не реагує, не в змозі власними зусиллями протидіяти дощам, що зачастили.

Говорять, метеозведення на липень маловітніші. У зв'язку з цим доцільно запитати: які з посадові особи, в обов'язки яких входить забезпечення надійної схоронності майна, ніяких заходів для цього не вживають, то хто повинен нагадати їм про це? Тільки, заради бога, не треба натякати на головну групу народного контролю (тов. Копит М. Х.). Наскільки нам відомо, спеціалістів-метеорологів у цій групі немає, і точного прогнозу ця група передбачати не може. Ви підказуєте, що в неї інші обов'язки і саме вона повинна встановити розмір втрат, що зазнав університет в результаті злив через недбайливих господарників? І навіть більше того, стягнути з цих товаришів повну вартість товарів, що стали непридатними? Можливо, ви праві. Тоді нам залишається лише запевнити усіх, хто вболіває за справи в університеті, що ми неодмінно розбудимо тобто, пробачте, нагадаємо народним контролерам про їхні святі обов'язки. Спасибі за підказку.

ФОРУМ ОДЕСЬКИХ КРАЄЗНАВЦІВ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

ність у 20-і роки національних відділів в обкомі партії: східних народів, єврейського, литовського, німецького, польського та ін. Велася конкретна робота з національними групами комуністів. В області було кілька національних районів, сотні національних сілрад. Досвід минулих років з вирішення національного питання заслуговує найсерйознішого вивчення.

У доповіді керівника секції, професора ОДУ С. Й. Аппатова «До питання про вдосконалення міжнародних відносин в Одесі та Одеській області» пропонуються конкретні заходи: створення дослідницького центру по вивченню міжнародних відносин, організація спеціальних відділів у рамках партійної структури з цих питань, комісії з міжнародних відносин у Радах народних депутатів, дотримання ленінського принципу представництва комуністів і населення окремих національностей при зайнятті посад у місцевих партійних і радянських органах, заохочення самодіяльних організацій трудящих з питань національної культури і мови — при суворому дотриманні принципу інтернаціонального і патріотичного виховання.

Численні доповіді, що стосуються археологічного краєзнавства, були заслухані на засіданнях секції «Пам'ятники археології» (керівник — доктор історичних наук, завідувачий відділом інституту археології АН УРСР В. Н. Станко). Окрім нових польових досліджень звертають на себе увагу і охоронні археологічні роботи.

Цілий ряд доповідей і по-

відомлень було присвячено пошукам і атрибутиці реліквій часів революції та Великої Вітчизняної війни. Нікого не залишили байдужими ці пошуки, як і матеріали копіткої роботи відомих одеських краєзнавців М. Р. Бельського, Р. А. Володимирської, Є. М. Голубовського, С. З. Луцика, Н. К. Островської, Р. О. Шувалова та інших.

Підсумовуючи результати конференції, слід відзначити перш за все видання збірника її матеріалів обсягом в 11 друкованих аркушів — безсумнівний внесок у розвиток історичного краєзнавства, пропаганди історичних знань. Читачів цього збірника, зрозуміло, зацікавлять статті про досвід міжнародного спілкування у межах Одеської області, матеріали, що знімають «білі плями» історії (скажімо, про участь у Жовтневій революції і громадянській війні лівих есерів та анархістів, замітки про ранню історію Одеси), нариси про художнє життя нашого міста, його архітектуру, періодичні видання тощо.

Теза про виховання історією залишиться звичайним мовним штампом, якщо не знайде свого втілення у таких ось конкретних справах, зорієнтованих на пошук нових форм живого спілкування, обміну ідеями, співробітництва краєзнавців і професійних істориків, звернення історичної науки до людей. І тому зусилля оргкомітету конференції з консолідації краєзнавців заслуговують усілякого схвалення та заохочення.

Сподіваємось, що цей форум одеських краєзнавців стане традиційним, тим більше, що ми наближаємося до великого ювілею — 200-річчя міста. Проведення таких конференцій не може не вплинути певним чином на формування тих принципів історичного краєзнавства як невід'ємної частини історичної науки, які й визначають суть виховання історією.

О. ГУБАР.

У ВЧЕНІЙ РАДІ ОДУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

на постійній основі фінансування науково-дослідної групи при раді по вивченню громадської думки університету.

На Вченій раді обговорено інформацію заступника проректора з НДР Д. І. Маринича «Про стан господарсько-фінансової діяльності НДЧ». Товариші, які брали участь в обговоренні цього питання, підкреслили відсутність чіткої і перспективної, єдиної для всіх служб фінансової політики; говорили про необхідність виробити справедливі нормативи розподілу прибутку; про ліквідування такого стану, коли університет більше витрачає, ніж заробляє; про необхідність проводити жорсткий контроль і забезпечити відповідальність посадових осіб за витрачання фінансових і матеріальних коштів.

У постанові Ради з даного питання зазначається, що фінансове становище, що склалося в НДЧ ОДУ, не відповідає повною мірою вимогам

Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про переведення наукових організацій на повний господарський і самофінансування».

Комісії Вченої ради, яку очолює професор В. М. Адамьян, доручено вивчити причини фінансового становища НДЧ, що склалося, і розробити заходи з метою оздоровлення економіки наукових підрозділів університету.

Результати роботи комісії повинні бути доведені до Вченої ради не пізніше жовтня 1989 року. У постанові є також вимога заборонити головному бухгалтеру університету витрачати кошти за спецрахунком без візи проректора з наукової роботи.

Рада розглянула конкурсні справи. В. о. ректора університету професор Коваленко М. П. вручив групі вчених і викладачів дипломи про надання учених ступенів. Диплом доктора фізико-математичних наук вручено Валентину Андрійовичу Сминтині.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Ветерани університету знають, що сокира сталінських репресій не обминула й працівників нашого університету.

Я пам'ятаю, як одного дня осені 1937 р. не з'явився читати нам, студентам філологічного факультету, лекцію з історії стародавнього світу професор Гордієвський Михайло Іванович. Іншого дня не прийшов читати лекцію з історії СРСР професор Петрінський Микола Миколайович.

Потім у вившеному на дошці наказі ректора університету (до війни копії усіх наказів ректора вившувались у всіх будинках університету, тобто у цьому відношенні гласності було більше, ніж тепер) ми прочитали, що ці професори звільнені з університету як репресовані органами НКВС.

З місць ув'язнення згадані професори не повернулися. Отже знищені. Репресовані були й інші викладачі університету.

Гадаю, що наші сучасні університетські історики мусять виконати свій обов'язок перед попередниками, встановити імена всіх працівників університету — жертв сталінщини, щоб увічнити їх імена на мармуровій дошці.

Ф. П. СМАГЛЕНКО,
ветеран війни
і праці.

Прокуратура СРСР
Прокуратура Одеської області

270026, Одеса-26, Пушкінська, 3
24.05.89 г. № 13/8071—89
Гр. Смагленку Ф. П.
270057, м. Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кв. 2.

Вашу заяву про реабілітацію викладачів Одеського державного університету Гордієвського М. І. і Петрінського М. М. розглянуто.

Повідомляю, що карна справа по звинуваченню Петрінського М. М. переглянута 30 листопада 1956 року військовим трибуналом Одеського військового округу. Постанова Трійки при УНКВС по Одеській області від 31 березня 1938 року у відношенні Петрінського Миколи Миколайовича, 1890 року народження, скасована і справа на нього судочинством припинена за відсутністю складу злочину, тобто він реабілітований по смертно.

По карній справі у відношенні Гордієвського Михайла Івановича, 1885 року народження, Прокуратурою області призначена додаткова перевірка, яку доручено УКДБ УРСР по Одеській області. Була закінчена перевірка буде вирішене питання про перегляд справи в порядку нагляду.

В. П. КОСИК,
перший заступник
прокурора області,
старший радник юстиції.

Від редакції: Розум не може збагнути злочинних дій репресивної сталінської антилюдської політики. Крайці з крайчих пішли в небуття. Ті, хто зрідка своїх переконань, хто щиро вірив в гуманізм ідеї соціалізму, хто не вмів і не бажав торгувати своєю совістю,

Чи не найбільш реально завоювання перебудови — повернення людям віри в справедливість, можливість вільно мислити і відкрито відстоювати свої погляди, не озирюючись довокola, не побоюючись нічних дзвінків у квартиру.

Перший З'їзд народних депутатів СРСР ще більше зміцнив нашу віру в те, що страшному минулому не може бути вороття.

Редакція вдячна Федору Павловичу Смагленку за його людяну ініціативу. Друкуючи його листа до редакції і відповідь на нього із Прокуратури Одеської області, куди був пересланий цей лист, ми сподіваємось, що обов'язково відгукнуться свідки, які знали професорів М. І. Гордієвського і М. М. Петрінського, або можуть розповісти про тих репресованих університетських співробітників, імена яких ще чекають на реабілітацію і на нашу вдячну пам'ять.

Сподіваємось, що університетські історики теж скажуть своє слово.

Чекаємо ваших листів.

Як проходить сесія?

Про те, як проходить літня екзаменаційна сесія на хімічному факультеті, ми попросили розповісти заступника декана хімічного факультету доцента Людмилу Олександрівну Синькову.

— Сесія триває з 5 червня по 2 липня, отже кінцевих результатів поки що немає. Якщо говорити про організацію сесії, я б відзначила кілька моментів. Невдало складений графік піонерської практики студентів, які працюють вожатими у першу зміну і повинні будуть складати сесію у липні. Одержано також наказ по університету звільнити наприкінці учебного року 3 дні

для проведення піонерських таборних зборів — і це у розпал залікової сесії.

У нас введено вільне відвідування лекцій для всіх курсів, крім першого. За результатами зимової сесії можна сказати, що це не змінило картини успішності на факультеті.

— Чи забезпечені повною мірою студенти учебною літературою?

— Літератури багато, але часто це монографії, а хороших підручників не вистачає. Зараз організоване навчально-методичне об'єднання на базі університетів, яке поряд з іншими проблемами має вирішувати і цю — на конкурс-

ній основі рекомендувати підручники до видання.

Важко проходить видання методичних посібників з учебних курсів. Так, професор Скрильчук видавав методичні посібники з 4-х розділів курсу фізичної хімії протягом 10 років — окремі розділи вийшли у 1978, 79, 83 і 88 рр. А це основа лекційного курсу, і студенти широко користуються такими посібниками, розмножують їх, фотографують.

— Хто стає наперешкоді виданню таких посібників?

— Ми надсилаємо замовлення до Мінвузу УРСР, там їх регулярно викреслюють. Методичні вказівки — більш короткі і стосуються в основному практичних занять — проходять майже всі, а методичні посібники не приймаються. А в них є реальна потреба.

— Як ви оцінюєте рівень вимогливості на факультеті?

— Вимогливість у нас висока. Не хочеш навчатися — не затримуємо. Цього учебного року за неуспішність було відраховано 15 студентів денного і 12 — вечірнього відділень. На звільнені місця добираємо студентів, які встигають у навчання, — з вечірнього відділення, з інших вузів. Отже, випускаємо стільки ж чоловік, скільки приймаємо, але без баласту.

Погадно навчаються колгоспні студенти. Вони вступають на пільгових умовах, слабо підготовлені, і під час навчання не прагнуть оволодіти знаннями. Цього року відраховували з 1-го курсу такого студента, я одразу ж написала до колгоспу, щоб припинили перераховувати йому стипендію.

Якщо на курсі є добре ядро, воно тягне за собою інших студентів рухає дух змагання. Цього року у нас добре встигають іноземні студенти, особливо з Корейської Народної Республіки.

Ця сесія проходить непогано. А ті зі студентів, хто не складає іспити, мають змогу перескласти, але у певні строки. Не можна залишати заборгованості на наступний навчальний рік.

Інтерв'ю вела
Б. ВЕРНІКОВА.
Наступний номер «ЗНК» вийде 1 вересня ц. р.
Фото у номері В. Пашука.

Зустріч під каштанами

23—24 червня 1989 року відбулася зустріч випускників Одеського інституту іноземних мов (відділення французької мови) 1959 року. Тридцять років пройшло. Роки ці — основна частина життя людини. От і відповідай — як жив. Зібралися спочатку під каштанами, у дворі провулку Маяковського, 7, де колись училися. Потім поїхали у новий будинок факультету РГФ, що на Пролетарському бульварі, зустрілися зі своїми викладачами Г. О. Богдановою, А. А. Гриценком, Л. Д. Мотняк, Н. О. Ходжаш, на адресу яких було сказано багато теплих слів. Ці викладачі завжди залишалися Людми з великої літери, надавали допомогу усім, кому вона була необхідна, морально підтримували кожного з нас, — а це так потрібно не лише в юності, але й у зрілому віці.

Учасникам зустрічі з Одеської, Дніпропетровської, Миколаївської, Київської, Мурманської, Ташкентської та інших областей країни було запропоновано усну анкету. І кожен розповідав про своє життя, роботу за 30 років. Працюють усі за спеціальністю: вчителями шкіл, викладачами вузів, перекладачами, вихователями. Робота подобається, ніхто не озлобився, хоча життя склалося по-різному: у когось чоловік генерал, а хтось сам виховує дітей...

Правий І. К., що то був відвертий час і люди були відверті, такими і залишилися. Ніколи нікому не замилювали очі, вчилися без магнітофонів, без відеоманітофонів, живого француза в очі не бачили, а вчилися на «відмінно», грамотно писали не лише російською, але й французькою. Чесно ставилися до навчання, до роботи, до життя. Основним у роботі був принцип: «виховання починається з посмішки», про що співається у пісні Є. Майбороди «Учительська посмішка».

Не можу не назвати тих, кому ми зобов'язані цією незабутньою зустріччю. Це С. Х. Юмбрукова, Л. І. Красбух, О. Ю. Бобликова, А. Д. Казимирчук, В. М. Бороздина (усі працюють учителями в одеських школах). Організовано все було чітко: зустрічі під каштанами, на факультеті, у ресторани, на катмарані і групами у друзів. Розмови, розмови... кінця їм не було, а поговорити про все не встигли. Тепер зустрінемося через п'ять років. Які вони будуть?

Е. ВОЙЦЕХОВСЬКА,
доцент кафедри французької філології.

Выпускник юрфака Рафаэль Эгера (Доминиканская республика).

МЫ НЕ ПРОЩАЕМСЯ

Годы, прожитые в Одессе, пролетели быстро. Как будто вчера мы с волнением переступили порог университета, и прослушав первые лекции, огорчились: понятно было далеко не все.

Но сегодня все трудности позади. Мы получили дипломы бакалавров. Все эти годы нас постоянно окружали вниманием преподаватели, которые помогли нам стать высококвалифицированными специалистами. В скором будущем мы будем работать на благо нашей родины, приносить пользу своему народу.

Мы прожили в Одессе пять незабываемых лет. И этот зеленый город стал для нас родным, так же как и Одесский университет.

Что сказать на прощание? Еще раз хочется поблагодарить руководство университета, факультета за то тепло, внимание, заботу, которую они проявляли к нам. Студентам-иностранцам хочется пожелать упорно и настойчиво изучать русский язык, который помог нам не только овладеть специальностью, но и дал возможность познакомиться с русской культурой и литературой, достижениями и жизнью советского народа, с теми кардинальными переменами, которые происходят сейчас в стране в процессе гласности и перестройки.

Мы не прощаемся. Мы говорим: «До свидания, друзья!».

**Валид Ахмад Хадерб,
Мухаммад Джабар Абдель
Рохран Эль-Абси
(Иордания)
(Палестина).**

ПРОШЛО ПЯТЬ ЛЕТ

Прошло пять лет с тех пор, как мы, корейские студенты, приехали в Одесский госуниверситет, одно из старейших учебных заведений Советского Союза. Пять лет — небольшой срок в судьбе человека. Но для нас, каждого в отдельности, это был значительный и очень интересный отрезок жизни.

За время пребывания в университете мы узнали много интересного как в области тематики, так и в жизни советского народа — его инте-

Кафедра русского языка как иностранного, ее преподаватели делают все, чтобы студенты-иностранцы, обучающиеся в Одесском университете, овладели русским языком, могли не только слушать и понимать лекции, принимать активное участие в семинарских занятиях, выступать на научных конференциях, но и познакомиться с культурой нашей страны, искусством, литературой. Для студентов-иностранцев организовываются учебные экскурсии, целевой просмотр художественных фильмов, встречи за «круглым столом».

Огромное значение в деле интернационального воспитания имеют и вечера отдыха, всевозможные конкурсы, на которых происходит знакомство с культурой страны, представители которых участвуют в Одесском университете. Особое внимание уделя-

ют преподаватели кафедры русского языка подготовке и проведению «Студенческой весны». Немало выдумки и изобретательности проявляют в ее подготовке как опытные преподаватели (Мосиенко Л. В., Черных О. В., Силенко Л. С., Лижанская В. Ф.), так и молодые преподаватели секции основных факультетов (Савинова Н. П., Подрученко Л. В., Лактионова И. А., Коновалок В. В.).

Что пожелать нашим выпускникам? Не хочется говорить им «Прощайте!» Мы говорим: «До свиданья! До новых встреч на конференциях и симпозиумах, в аспирантуре!». Хотелось также пожелать: «Совершенствуйте свои знания русского языка, который помог русскому другу друга, помог стать друзьями».

**Л. РУЦАК,
зав. секцией
основных факультетов,
ст. преподаватель.**

Л. И. Руцак с выпускницей химфака Марией Антонией Попес Миере.

Мария ГАЛИНА

Говорите по-польски, мои дорогие,
говорите на всех языках.
Все равно, вас окликнет потом ностальгия
с пресловутым емшаном в руках.
Говорите, родные мои, по-французски
в легком лайнере глядя с восточ.
Все равно в чистом поле тропинкой узкой
одинокое сердце бредет.
Оттого нас так много по шару земному,
что мы помним бывшее родство.
Я бежала б сама к обретенному дому,
если только бы знала его.
Говорите по-русски, мои дорогие,
все равно от темна до темна
будет мучать вас — что с нее взять — ностальгия.
Для того существует она.

ближается, мы с грустью осознаем необходимость расстаться со своими советскими товарищами. И, может быть, многим из нас не придется больше побывать в Советском Союзе. Мы всегда будем хранить в своем сердце тепло братской дружбы, постоянно укреплять дружбу между корейским и советским народами.

Спасибо за все! До свидания, советские друзья!

**Че Ен Чер, Ли Дон Гон, Зо
Ен Сик, Ли Кын Су,**

**студенты-выпускники
мехмата
(КНДР).**

Однажды мы спросили преподавателей:
— Не надоело с нами заниматься?

— Нет, нам не надоело.
— И вы устали?
— Конечно устали, но у нас приятная усталость.

Одесса! Вас никогда и нигде мы забудем. Потому вы такая красивая, у вас есть такие живят наши дорогие преподаватели.

Фыонг Тхи бик Нгон.

Как жаль что мы не учимся с иностранными студентами Все только вьетнамские студенты. Поэтому у нас мало удобных и хороших условий чтобы разговаривать обменивать сообщения по Русский. В общении мы живем с советскими и иностранными студентами хотя мы очень хотим.

Нгуен Тхи Хонг Ха.

ИСКРЕННОСТЬ

25 студентов-русских из Вьетнама прошли 10-месячный курс включенного обучения на кафедре РКИ в ОГУ. 2 года проучились они в высших учебных заведениях Вьетнама до приезда в Одессу, и еще год будут заниматься по возвращении на родину.

Мы не стали исправлять ошибки вьетнамских студентов — публикуемые отрывки из их письменных работ дают представление о том, с какими трудностями приходится сталкиваться иностранцам при изучении русского языка.

С детства я любила детей, и потому, когда начала знакомиться с СССР, с русским языком, я решила стать учителем русского языка. Герои в книге

рессы, традиции. Мы благодарны всем преподавателям, которые нам очень много помогли в учебе и устройстве студенческого быта.

Вместе с нашими советскими товарищами, с их помощью мы овладевали знаниями, вместе мы были участниками тех перемен, которые происходят сейчас в вашей стране.

Как и каждый человек, мы постоянно думали о своей родине, ждали, когда сможем вернуться в родные края. Но теперь, когда это время при-

«Тимур и его друзья» писателя А. Гайдара пришли ко мне. Тогда у меня только единственная мечта — встретиться с Тимуром и его друзьями. Поэтому, сразу после окончания школы я поступила в пединститут иностранных языков на факультет русского языка. Много людей слыша мое решение, очень удивлялись. Они сказали мне, что профессия учителя очень трудная и сложная. А я думаю, чтобы стать учителем нелегко, если не хочу говорить, что очень трудно, но я люблю детей — это является моим прекрасным помощником в работе. Я воспитываю в своих учениках любовь к Родине, к труду и человеку, передаю им свои знания.

Бу Тань Ха.

НАЧАЛО ФРАНЦУЗСКОЙ ПУШКИНИАНЫ

В 1815—1835 годах в Париже выходил журнал «Ревю энциклопедик», в котором печаталась обширная иностранная информация. Нашли в нем отражение и события петербургской жизни.

В феврале 1821 года журнал поместил заметку: «Петербург. Недавно изданное в нашем городе произведение привлекло внимание всех друзей словесности: это романтическая поэма в десяти песнях (следовало: шести — И. П.), озаглавленная «Руслан и Людмила». Автору ее, Пушкину, бывшему воспитаннику Царскосельского лицея, ныне состоящему при генерал-губернаторе Бессарабии, всего 22 года. Это поэма, составленная из народных сказок времен великого князя Владимира. Она полна первостепенных красот; язык ее, то энергичский, то грациозный, но всегда изящный и ясный, заставляет возлагать большие надежды на молодого автора». Заметка не подписана. Совершенно очевидно, что автором ее был петербуржец, внимательно следивший за книжными новинками, обладавший даром предвидения.

Второе упоминание о Пушкине в «Ревю энциклопедик» относится к октябрю 1822 года: «Александр Пушкин, ныне питомец Аполлона, является автором поэмы «Руслан и Людмила», оды «К свободе», полной одушевления, поэзии и возвышенных идей, а также прелестного стихотворения «Деревня», в котором, дав восхитительную и верную картину красот природы и сельских забав, поэт скорбит о печальных следствиях рабства и варварства, высказывая в стихах, полную надежду на зарю свободы, которая воссияет для его родины. Два этих произведения, оставшиеся неизданными, были причиной преследования правительством молодого поэта, высланного в Бессарабию». На этот раз заметка подписана «S. P.-y». Специалисты расшифровали криптоним: Сергей Дмитриевич Полторацкий.

Что известно о нем? С. Д. Полторацкий (1803—1884) получил отличное домашнее образование. Четырнадцатилетнего подростка родители отправили в Одессу, где только что открылся Ришельевский лицей. Не закончив курса учебы, юноша по желанию матери возвратился в Москву во имя военной карьеры. Стал учиться в училище колонновожатых. Выпущен из этого учебного заведения в 1823 году прапорщиком.

С. Д. Полторацкий вошел в историю русской культуры как библиограф и библиофил, пропагандист творчества Пушкина на Западе (он опубликовал в 20—30 годы прошлого столетия около ста заметок во французской печати), усердный собиратель поэтического наследия Пушкина, бесстрашный корреспондент «Полярной звезды» А. И. Герцена.

Сопоставление подписанной заметки 1822 года с анонимной публикацией 1821 года в «Ревю энциклопедик» позволило ряду исследователей высказать предположе-

ние, что они писаны одной и той же рукой, что второе сообщение в парижском журнале явилось развитием положений, ставших уже известными французскому читателю.

К этому, пожалуй, стоит сделать два дополнения.

Первое. В конце апреля 1822 года Пушкин выписал в свою тетрадь заметку из «Ревю энциклопедик». Можно не сомневаться, что с удовольствием. Ведь это было одним из первых упоминаний о нем в зарубежной печати.

Второе. Пушкин подарил С. Д. Полторацкому только что вышедшую в свет поэму «Полтава» с надписью на шмуцтитуле: «Полторацкому от Пушкина. 2 апреля 1829 года. Москва». Сейчас эта книга находится в Литературном музее (Москва). А в 1831 году С. Д. Полторацкий опубликовал в журнале «Пропагандист На-де-Кале» свой прозаический перевод поэмы.

Когда французские читатели смогли впервые прочитать поэтические строки Пушкина? В 1923 году Эмиль Дюпре де Сен-Мор выпустил в Париже «Русскую антологию», в которой были представлены отрывки из первой песни «Руслана и Людмила». В сопроводительной статье Э. Дюпре де Сен-Мор писал: «Талант этого молодого поэта проявился уже в нескольких одах и посланиях, опубликованных в журнале. Но только его поэма в 6 песнях «Руслан и Людмила» обратила на него особое внимание всех любителей изящной литературы в России. Это произведение отличается поэтическим воображением столь же блестящим, сколь богатым: оно полно острых положений и счастливого сочетания пылкости и трезвости, юмора и чувства, но главным образом поэтического колорита. Чистота его стиля истинно удивительна у такой молодой музы».

Специалисты считают, что перевод, выполненный Э. Дюпре де Сен-Мором, не относится к числу удачных, но он был первым.

Впоследствии на французский язык произведения Пушкина перевели Проспер Мериер, Лекуант де Лаво, Александр Дюма, Андре Жид, Андре Менье, Луи Арагон и многие другие.

Немало потрудились на этой ниве и русские писатели. Известен перевод «Капитанской дочки», осуществленный И. С. Тургеневым совместно с Луи Виардо. Уже упоминалась «Полтава», переведенная С. Д. Полторацким еще при жизни поэта. Переводили Пушкина Каролина Павлова, Николай Голыцын...

Интересен также перевод стихотворения «Веса», предельно Мариной Цветаевой на страницах однодневной газеты «Пушкин», вышедшей в Париже к столетию со дня смерти поэта.

Заметка 1821 года действительно оказалась имплицитно в ознакомлении французских с творчеством Пушкина. В наше время во Франции, Бельгии, Швейцарии и других странах часто издаются его книги на французском языке. **И. ПОПЕЛЮХЕР.**

Для вас, студенты!

В студенческом профкоме ОГУ имеются путевки: в спортивно-оздоровительный лагерь «ЧЕРНОМОРКА» — с 27.06 по 8.07; 11.07 — 22.07; 25.07 — 5.08; 8.08 — 19.08; 22.08 — 2.09; 5.09 — 16.09. Стоимость путевки для студентов ОГУ льготная — 13—15 руб.

В Польскую Народную Республику — с 6 по 16.07 — г. Краков, ориентировочная стоимость 260 руб;

с 28.07 по 4.08 — Варшава — Краков — Варшава, ориентировочная стоимость — 160—200 руб. Путевки приобретаются по линии БММТ «Спутник» по полной стоимости.

Обменные студенческие группы:

КАЛИНИНГРАД — Спортивно-оздоровительный лагерь КГУ «БАЛТИКА» (3—16.07, 17—30.07, 31.07—13.88), стоимость путевки льготная, около 15 руб;

МОСКВА — общежитие МИИТ, с 1 по 24.08, две группы по 20 чел., питание за свой счет в студенческих столовых института;

ЛЕНИНГРАД — спортивно-оздоровительный лагерь ЛГУ «БРИГАНТИНА», с 1 по 13.08, стоимость путевки льготная, около 15 руб. Во всех случаях проезд до места отдыха осуществляется за свой счет.

Путевки в санатории и дома отдыха:
РАЙ-ЕЛЕНОВКА, санаторий «РАЙ-ЕЛЕНОВКА» (заболевания органов пищеварения), 2.07 — 25.07.

АРКАДИЯ, санаторий «ПРИМОРЬЕ» (заболевания нервной системы), 7.07 — 30.07.

ЦХАЛТУБО, санаторий «МЕТАЛЛУРГ» (заболевания костно-мышечной системы), 22.07 — 10.08.

АРКАДИЯ, санаторий «УКРАИНА» (заболевания органов кровообращения), 27.07 — 19.08.

МОРШИН, санаторий «РАС-СВЕТ» (заболевания органов

пищеварения), 28.07 — 20.08.

ТРУСКАВЕЦ, санаторий «РУ-БИН» (заболевания мочеполовой системы), 2.08 — 25.08.

ФЕОДОСИЯ, санаторий «ВОСХОД» (заболевания органов пищеварения), 4.08 — 27.08.

ЯЛТА, курсовка с амбулаторным лечением (заболевания органов дыхания нетуберкулезного характера), 9.08 — 1.09.

ВОРЗЕЛЬ, санаторий «УКРАИНА» (заболевания органов кровообращения), 10.08 — 2.09.

МОРШИН, амбулаторное лечение (заболевания органов пищеварения), 12.08 — 4.09.

СЛАВЯНОГОРСК, санаторий «ШАХТЕР» (заболевания органов дыхания нетуберкулезного характера), 13.08 — 5.09.

САКИ, санаторий «САКИ» (заболевания костно-мышечной системы), 15.08 — 7.09.

КОНЧА-ЗАСПА, санаторий «ЖОВТЕНЬ» (заболевания органов кровообращения), 3.09 — 26.09.

СОЧИ, санаторий «ЗОЛОТОЙ КОЛОС» (заболевания системы кровообращения), 10.09 — 3.10.

ГАДАУТА, санаторий «ВОЛГА» (заболевания нервной системы), 17.09 — 10.10.

ЯЛТА, санаторий им. В. В. Куйбышева (заболевания нервной системы), 23.09 — 16.10.

КУЯЛЬНИК, санаторий им. Н. А. Семашко (заболевания костно-мышечной системы), 26.09 — 19.10.

СИНЯК, санаторий «СИНЯК» (заболевания костно-мышечной системы), 25.10 — 17.11.

ВОРЗЕЛЬ, санаторий «УКРАИНА» (заболевания органов кровообращения), 31.12 — 23.01.

Для получения путевки необходимо заранее представить в профком студентов соответствующую медицинскую справку и заявление.

совским, Борисом Штерном, ночные просмотры фантастических видеофильмов, концерты для гостей фестиваля. Выступал и наш клуб «Гамилтониан», с большим успехом.

В этом году фестивалю хотят придать фантастический размах. Уже разослано 150 приглашений во все фан-клубы страны, приглашены наиболее популярные советские писатели-фантасты. Обещали приехать братья Стругацкие и театр «Детектив» под руководством Шерлока Холмса, простите, Василия Ливанова.

Все это будет проходить ориентировочно 2—9 сентября. Как пишут в статьях в разделе «происшествия» — подробности уточняются.

А. РЫБАЛКА.

БОЛЬШОЙ ФАНТАН

Дорогой читатель! Не торопитесь, прочтя это название, обвинять автора в безграмотности. Именно так — «ФАНТАН» — будет называться фестиваль ФАНТАстики, который состоится в сентябре этого года в Одессе. Вряд ли какой-либо другой жанр более популярен у нас в Союзе.

Вспомним, осенью прошлого года в Одессе прошел первый фестиваль фантастики «Большой ФАНТАН». Это надо было видеть. Дискуссии с писателями фантастами — Сергеем Снеговым, Севером Гак-

Вознесение

живопись ПЕТРА БЕЛОВА

Петр Алексеевич Белов был театральным художником. Работал во многих театрах, с 1967 по 1974 — в Московском драматическом театре имени Н. В. Гоголя, с 1974 по 1988 — в Центральном академическом театре Советской Армии. Свое дело знал и любил, оформил десятки спектаклей.

В свободное время Белов занимался и станковой живописью — писал портреты, пейзажи, натюрморты. Необходи-

мые театральному художнику воображение и фантазия естественно переплетались с лиризмом и искренностью жизненных наблюдений.

Белов был давно сложившимся человеком, хорошим специалистом, когда к нему приходило новое понимание цели работы художника. Всю жизнь он искал живописное воплощение замыслов драматургов

юбилей

ПРЕОДОЛЕНИЕ

Александр Михайлович Шульбергу, доценту кафедры астрономии, старейшему сотруднику кафедры и Астрономической обсерватории исполнилось 75 лет. Жизненный путь Александра Михайловича может лечь в основу книги о жизни и подвиге в науке.

После окончания в 1832 г. Одесского железнодорожного техникума (по специальности «ремонт паровозов») Александр Михайлович одновременно работал техником в депо Одесской железной дороги и учился на вечернем отделении физико-математического факультета Одесского университета, куда поступил в 1932 г. В 1934 г. он перешел на дневное отделение и закончил физмат в 1937 г. по специальности «теоретическая физика», после чего поступил в аспирантуру по кафедре астрономии, которую закончил в 1940 г.

Еще детское увлечение астрономией, возникшее при чтении замечательных книг Камиллы Фламмарии, выросло в серьезное занятие проблемами затменно-двойных звезд. Работа в аспирантуре шла успешно — сотрудничество с

выдающимся астрофизиком профессором В. А. Кратом (научным руководителем А. М. Шульберга) в Пулковской обсерватории позволило получить данные наблюдений очень высокого качества. Одной из задач было построение монохроматических кривых блеска затменно-двойных систем.

Будучи аспирантом, Александр Михайлович преподавал в ОГУ и в других вузах Одессы.

После сдачи госэкзаменов в октябре 1940 г. Александр Михайлович был призван в Красную Армию. Началась война. Всю Великую Отечественную он провел на передовой. Воевал разведчиком, награжден Орденом Отечественной войны и 6 медалями, а День Победы встретил в госпитале — два ранения и контузия. После демобилизации в апреле 1946 г. Александр Михайлович был зачислен в Одесский университет на должность ассистента.

К сожалению, во время войны часть материалов к диссертации погибла. Пришлось начинать все заново. В декабре 1946 г. Александр Михайлович с большим успехом доложил на конференции по затменно-двойным звездам результаты своих исследований, а в феврале 1948 г. блестяще защитил диссертацию в Московском университете на тему «О звездах типа Алголя с протяженными фотосферами». На защите с положительными отзывами выступили видные советские астрофизики — академик В. А. Амбарцумян, доктор физико-математических наук А. Г. Масевич и член-корреспондент АН СССР П. П. Паренаго. Диссертационная работа Александра Михайловича по сей день имеет большое значение. Идеи, заложенные в этой и других его работах, вошли в монографию «Развитие астрономии в СССР» (Советская наука и техника за 50 лет) (глава «Затменные переменные звезды») и «Тесные двойные звездные системы с шаровыми компонентами».

Александр Михайлович Шуль-

берг — ученый с мировым именем в астрономической науке, обладающий при этом исключительной скромностью и трудолюбием. В 1961 г. он был принят в члены Международного Астрономического Союза, где является референтом Комиссии № 42 и два раза в год публикует в издании МАС библиографию советских изданий в области затменных двойных звезд.

В течение многих лет ученый руководил комиссией по затменным двойным звездам Комиссии Астросовета АН СССР.

Немало сделал Александр Михайлович для Астрономической обсерватории ОГУ. С 1955 по 1961 г. он был заместителем директора обсерватории (в это время обсерваторию возглавлял замечательный ученый, член-корреспондент АН УССР В. П. Цесевич). Это было время восстановления разрушенного во время войны и строительства наблюдательных станций в Маяках, Крыжановке и Ботаническом саду. Основная тяжесть организации и строительства легла на его плечи.

Можно с полным правом назвать всех ученых-сотрудников Астрономической обсерватории и кафедры астрономии учениками Александра Михайловича. Все они тепло вспоминают его лекции по астрономии, отмеченные несомненным лекторским мастерством и мягким юмором. А лекции по курсу «Затменные двойные звезды», будут, конечно же, всегда помнить и его многочисленные ученики, дипломники и аспиранты, работающие в самых разных уголках нашей Родины.

Коллектив Астрономической обсерватории и кафедры астрономии, как и весь Одесский университет, от всей души желают Александру Михайловичу крепкого здоровья, счастья и новых научных открытий.

Л. ЗАЙКОВА,

по поручению коллектива кафедры астрономии и Астрономической обсерватории

и режиссеров. Теперь художник серьезно задумывается о смысле человеческой жизни, предназначении человека на земле. На стенах его мастерской появляются новые работы.

...Бескрайнее поле, занесенное снегом. Впереди — маленькая проталина. На земле, под снегом — не сухая трава, не осенние листья. Булгак. Фотография Мастера и рукописное начало его главного романа. Над полем бушует метель.

...Человек смотрит на песочные часы. Они отмеряют время. Только вот вместо песчи-

нок падают вниз один за другим черепа. Этот человек — Сталин.

...В беспредельное небесное пространство устремлены иссохшие человеческие ноги. В небе мерцают звезды. К левой ноге привязана деревянная дощечка с лагерным номером. Вознесение.

Каждая новая картина становилась для художника выражением его взгляда на человека, на историю, на окружающий мир.

Рабочие блокноты Белова были полны замыслов. Неустанно работая в своей мастерской, он словно торопился

поделиться с людьми своими мыслями и чувствами.

«Без названия (Уход)» — одна из последних работ художника. Мир разделен на две части белым листом бумаги. По одну его сторону остались ключи от квартиры, несколько купюр, блокнот. Человек уходит от них в неизвестность по высокому белому снегу, в белое пространство бумажного листа...

30 января 1988 года П. А. Белова не стало.

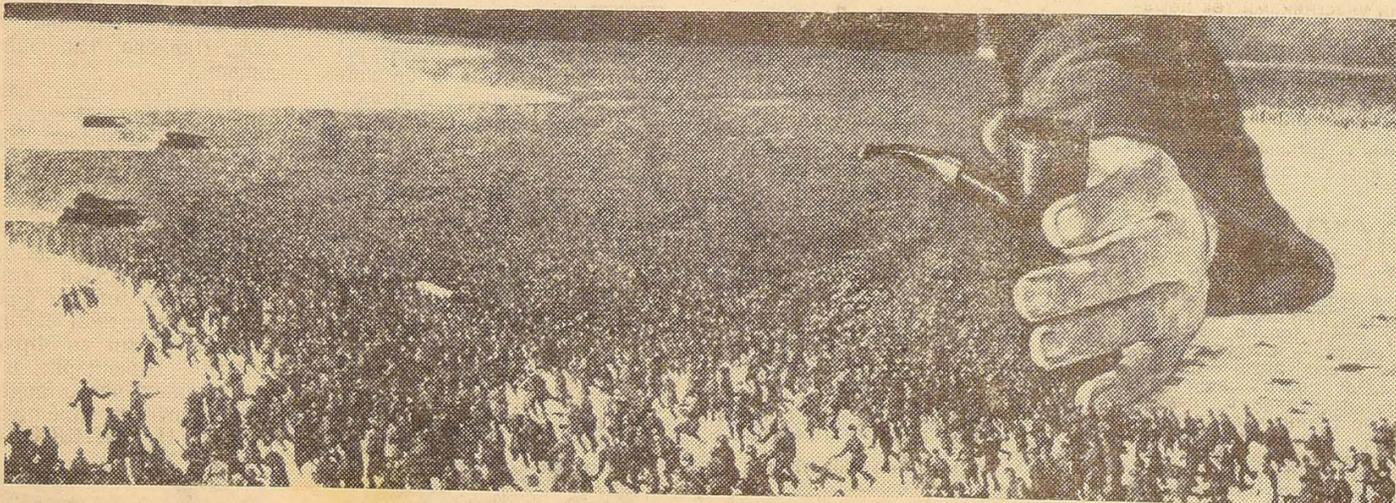
В апреле 1988 года в Москве открылась первая выставка его живописи. Люди, увидевшие работы художника, были благодарны ему за честность и смелость. Белов создал емкие и острые, почти плакатные образы, заставляющие думать и сопереживать.

Репродукции работ художника, воспроизведенные в газетах и журналах, стали символами гуманистического мышления и мировоззрения.

Картины художника — его размышления об уроках истории — часто вызывают боль. Но они необходимы людям. Необходимы для того, чтобы оставаться людьми.

Выставка работ заслуженного художника РСФСР Петра Алексеевича Белова в эти дни экспонируется в Одесском художественном музее.

А. ДАГИЛАЙСКИЙ,

ПИШИТЬ НАМ:

270057, Одеса-Центр вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор **М. ЩЕРБАНЬ.**

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Черноморська комуна» Одеського обкому КП України, пл. 50-річчя СРСР, 1. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 7415.